

Kannanotto hallituksen esitykseen lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 341/2014 vp)

Soffa ry keskittyy kommentoimaan hallituksen esityksen pykälien 1, 2 ja 7 säännöksiä.

Varhaiskasvatuksen Educare-malli tukee lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia

Varhaiskasvatuslain 1 §:ssä määritellään varhaiskasvatus Educare-mallin mukaiseksi lapsen suunnitelmalliseksi ja tavoitteelliseksi kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaksi kokonaisuudeksi, jossa korostuu pedagogiikka. Educare-malli tukee lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia kunhan opetuksen määrässä huomioidaan lapsen ikä ja kehitystaso. Hoivan, kasvatuksen ja opetuksen tulee säilyä tasapainossa, jotta taataan oikeus lapsuuteen ilman suorituspaineita.

Korkeakoulujen arviointineuvoston julkaisussa (7:2013) tuotiin ilmi kehityskohteita ammattikorkeakoulujen lastentarhanopettajan pätevyyden tuottavissa opinnoissa. Tämän arvioinnin perusteella ammattikorkeakoulut ovat kehittäneet varhaiskasvatusopintojen sisältöä ja laajuutta. Metropolia Ammattikorkeakoulussa astui syksyllä 2014 voimaan uusi opetussuunnitelma, jossa varhaiskasvatusopinnot muodostavat 95 op kokonaisuuden. Kokonaisuuteen sisältyy työharjoittelujaksot sekä opinnäytetyö varhaiskasvatuksen sektorilla. Tammikuussa 2015 ammattikorkeakouluille osoitetun kyselyn (Manssila, 2015) tulokset kertovat Metropolian varhaiskasvatusopintojen noudattavan lakiesityksen varhaiskasvatuksen määritelmää sekä sen tavoitteita erinomaisesti.

Varhaiskasvatuksen tavoitteet näkyvät selkeästi Metropolian varhaiskasvatusopinnoissa

Sosionomi (AMK) koulutus tuottaa 210 op. verran sosiaalipedagogista osaamista, jossa korostuu pedagoginen ja sosiaalinen näkökulma. Sosiaalipedagoginen työote muodostuu kasvatuksellisen ja oppimiseen liittyvän sekä yhteiskunnallisen näkökulman yhdistämisestä. Kasvatuksellisen osaamisen tueksi sosionomilla on tarjota varhaiskasvatuksen kentällä myös lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseen tarvittavat työkalut. Sosionomin opetussuunnitelmassa on varhaiskasvatusopintojen lisäksi kokonaisuuksia, kuten työyhteisön johtamisopinnot, jotka rakentavat osaamista toimia lastentarhanopettajan tehtävissä.

Lakiluonnoksen 2 §:ssä on kymmenen kohdan tavoitelistaus varhaiskasvatukselle. Kohta 3 edellyttää lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa. Metropolian varhaiskasvatusopintoihin sisältyy kuvataide-, liikunta- ja musiikkikasvatusta sekä sanallista ilmaisua ja kirjallisuutta. Lain 2 §:ssä, kohdassa 7, asetetaan varhaiskasvatuksen tavoitteeksi tunnistaa lapsen yksilöllinen tuen tarve ja järjestää tarkoituksenmukaista tukea varhaiskasvatuksessa tarpeen ilmettyä. Lastensuojelun sekä mielenterveys- ja päihdetyön opintokokonaisuudet ovat sosionomin vahvuuksia tällä

saralla. Myös erityisen tuen tarve sekä monikulttuurisuus tulevat esille opinnoissa. Kohta 10 asettaa varhaiskasvatuksen tavoitteeksi yhteistyön lapsen ja tämän vanhemman kanssa lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin takaamiseksi. Osallisuuden vahvistaminen ja kasvatuskumppanuus kuuluvat nekin Metropolian varhaiskasvatusopintoihin. Metropolian varhaiskasvatuksen opinnot sekä muu sosiaalialan opetussuunnitelma tukee varhaiskasvatuksen tavoitteita.

Varhaiskasvatussuunnitelman laatiminen on sosionomin osaamisen ydintä

Varhaiskasvatussuunnitelman tekeminen vaatii osaamista lapsen kehityksestä ja oppimisesta, tuen tarpeiden arvioinnista, tukitoimien toteuttamisesta sekä yhteistyöstä vanhempien ja moniammatillisten verkostojen kanssa. Selvitys sosionomitutkintojen varhaiskasvatusosaamisesta kertoo, että nämä elementit ovat ammattikorkeakoulusta valmistuneen lastentarhanopettajan osaamisen ydintä.

7 § a kohta on muutoin kannatettava, mutta lain yksityiskohtaisissa perusteluissa ensisijainen vastuu varhaiskasvatuksen suunnitelmasta on alleviivattu kasvatustieteen kandidaatin osaamisen mukaiseksi. Ensisijainen vastuu varhaiskasvatussuunnitelman laatimisesta tulee olla yhtä lailla ammattikorkeakoulusta valmistuneella lastentarhanopettajalla kuin kasvatustieteen kandidaatilla. Sosiaalipedagoginen osaaminen tukee varhaiskasvatussuunnitelman laatimisessa pedagogista orientaatiota.

Lopuksi

Kannanotossa olemme johdonmukaisesti käyttäneet uudistuvasta päivähoitolaista varhaiskasvatuslaki nimeä tuodaksemme esiin päivähoitotermin riittämättömyyden perustana olevaa Educare-mallia ajatellen. Varhaiskasvatus sen sijaan on ajantasaisempi ja kuvaavampi termi hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuutta ajatellen.

Kantamme varhaiskasvatuslakiesitykseen on, että ammattikorkeakoulusta kelpoisuuden saanut lastentarhanopettaja on yhtäläisesti pätevä toteuttamaan laadukasta varhaiskasvatusta kasvatustieteen kandidaatin rinnalla. Yhteistyöllä luodaan lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia tukevaa varhaiskasvatusta.

Sofianlehdonkatu 5 b:n Opiskelijat Soffa ry

puheenjohtaja Essi Miettinen
edunvalvontavastaava Tiia-Maria Luukko
edunvalvontavastaava Lauri Lilleberg

Lisätietoja:

soffa.opy@gmail.com

Lähteet:

HE 341/2014 vp. Hallituksen esitys lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Viitattu 25.1.2015

Karila, Kirsti - Harju-Luukkainen, Heidi - Juntunen, Armi - Kainulainen, Sakari - Kaulio-Kuikka, Kati - Mattila, Virpi - Rantala, Krister - Ropponen, Markus - Rouhiainen-Valo, Tuula - Sirén-Aura, Monica - Goman, Jani - Mustonen, Kirsi - Smeds-Nylund, Ann-Sofie. 2013. Varhaiskasvatuksen koulutus Suomessa. Arviointi koulutuksen tilasta ja kehittämistarpeista.

Korkeakoulujen arviointineuvoston julkaisu 7. Viitattu 25.1.2015.

http://www.kka.fi/files/1960/KKA_0713.pdf

Manssila, Jaana. 2015. Kysely ammattikorkeakouluille: Varhaiskasvatus ammattikorkeakoulujen opetussuunnitelmissa. Helsinki: Sosiaalialan ammattikorkeakouluverkosto. Viitattu 25.1.2015.